

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél

KÖH-Miskolc

2007. november

IV. évfolyam, 11. szám

Bemutakozás

Hírlevelünk - a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal [Miskolci Irodájának](#) munkatársai és a Herman Ottó Tudományos Egyesület tagjai szerkesztésében - Észak-Magyarország megyei műemléki- és kulturális eseményeinek bemutatására törekszik. Rövid információkat, híreket közlünk régiókról és mindarról, ami az Önök érdeklődésére számot tarthat. Megjelenése minden hónap második felében várható.

Természetesen kérdéseiket, témafelvetéseiket örömmel várjuk az alábbi e-mail címekre:

h.o.t.e.@freemail.hu

hil.di@freemail.hu (Hajdú Ildikó)

Ugyanezen címeken Ön és ismerősei bármikor fel- vagy bánatunkra akár le is jelentkezhetnek hírlevelünkről. Megrendelése ingyenes, kérjük adja tovább hírét ismerőseinek.

Kedves Olvasóink!

A Herman Ottó Tudományos Egyesület a civil szervezetek szabályai szerint „felnőttkorba lépett”. Két teljes év működés után immár pártfogói segítségét kérhetjük mindazoknak, akik nyomon követve eddigi tevékenységünket szívesen biztosítanának minket támogatásukról és jó szándékukról személyi jövedelemadójuk 1%-ának az Egyesület számára való eljuttatásával.

Két legismertebb munkánk e Hírlevél és a „Műemléki beszélgetések” című rendezvénysorozat. Mind az elektronikus formában olvasható Észak-magyarországi Kulturális- és Műemléki Hírlevél, mind a Miskolci Herman Ottó Múzeumban havonta megrendezett Műemléki beszélgetések a 2007-ben a negyedik évébe lépett. Ezen hosszú idő bár korántsem volt mindig könnyű, lépéseinket a kezdetektől nyomon követő érdeklődők láthatták nemcsak szárnypróbálgatásainkat, hanem fokozatos fejlődésünket is, melynek eredménye az Önök által jelenleg olvasható hírlevél.

Azonban mint minden civil szervezetnek, Egyesületünknek is több lábon kell állnia a folyamatos működés érdekében, amelynek most léphettünk egy következő lépcsőfokára az 1%-os adófelajánlások segítségével. Ha Ön is szívesen csatlakozna támogatóink sorába, kérjük az alábbi adószámra juttassa el adományát, amelyet ezennel köszönünk mindenkinek és bízunk benne, hamarosan megismerhetik újabb érdekes ötleteinket.

Adószámunk: 18445671-1-05

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél

2007. november

A TARTALOMBÓL...

IN MEMORIAM

Elhunyt Kubinyi András... 3

A HÓNAP MŰEMLÉKE

Hejce, Római katolikus erődített templom (*Gál-Mlakár Viktor*) 5

HÍREK

Műemléki beszélgetések 6

Javaslattevői felhívás Kotsis Isván érem elnyerésére 6

AJÁNLJUK FIGYELMÉBE...

Ősember a Bükkben: száztizenhat éve kezdődött a százéves történet 6

Újra látogatható lesz a kassai Rákóczi-síremlék 7

AKTUÁLIS RENDEZVÉNYEK, KONFERENCIÁK

„Magyar építészek, magyar építészet” (2007. december 7.) 7

Computer Applications and Quantitive Methods In Archeology (2008 április) 8

GÓTIKUS ÚT MAGYARORSZÁGON III.

Rudabánya (*Hajdú Ildikó*) 8

FOLYÓIRAT- ÉS KÖNYVAJÁNLÓ

Múzeumcafé (*Hajdú Ildikó*) 10

Czetz Balázs- Kunt Gergely (szerk.): A Jelenkortörténet útjai 2.

Politika és mindennapok (*Szűcs Gergely*) 11

AKTUÁLIS PÁLYÁZATOK

NKA-pályázat: műemléki és régészeti folyóiratok megjelentetésére 12

Pályázat térbútor-együttes megalkotására 12

UNESCO-embléma pályázat szellemi örökség témakörben 13

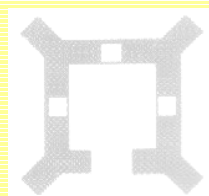
„Az év múzeuma” pályázat 13

Az asztali kultúra napja 2007 – alkotáspályázat 14

Az Irodalmi Rádió 2007. évi pályázati felhívása 15

IMPRESSZUM

15

IN MEMORIAM

ELHUNYT KUBINYI ANDRÁS...

2007. november 9-én, életének 78. évében elhunyt Kubinyi András, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, az ELTE nyugalmazott professzora. Halálával a magyar középkorkutatás egyik legmeghatározóbb és legsokoldalúbb történészét veszítette el.

Kubinyi András 1929. január 28-án született Budapesten. A Ciszterci Rend budai Szent Imre gimnáziumában érettségizett, 1947-ben iratkozott be a Pázmány Péter Tudományegyetem történelem-latin szakára. 1947-1948-ban az Eötvös Collegium tagja volt, 1952-ben történelem-levéltár szakon szerzett diplomát. Tanári pályafutását a békéscsabai 5. sz. általános iskolában kezdte, amelyben közrejátszott, hogy - az ő megfogalmazásával élve - "rosszul választotta meg szüleit".

1952-1954 között a Miskolci Állami Levéltárban dolgozott. 1954-1978 között a Budapesti Történeti Múzeum munkatársa, 1969-től a Középkori Osztály vezetője. Kandidátusi értekezését 1970-ben, akadémiai doktori értekezését 1986-ban védte meg. A Magyar

Tudományos Akadémia 2001-ben választotta levelező tagjává, a rendes tagságot idén nyerte el. Pályafutása során több elismerésben részesült: 1992-ben Pro Civitatae Austriae-díjat, 1997-ben Szűcs Jenő-díjat, 1999-ben Eötvös József-koszorút, 2001-ben Magyar Felsőoktatásért Emlékplakettet kapott.

Az egyetemi oktatásba 1963-ban kapcsolódott be. Az ELTE Bölcsészettudományi Karán megbízott előadóként középkori és kora újkori régészetet tanított, majd a Történeti Segédtudományi Tanszék másodállású docense lett. Nevéhez fűződik a Középkori és Koraújkori Régészeti tanszék megalapítása, amelynek 1994-ig vezetője volt. 1999-ben nyugdíjba vonult, de a fiatal régész, történész generációk képzését tovább folytatta. 2001-ben professor emeritus lett. Más felsőoktatási intézményekben, így a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen és a Miskolci Egyetemen is tanított.

Végignézve Kubinyi András publikációs jegyzékét, megállapítható, hogy a magyar középkornak nem volt olyan szegmense, amellyel ne foglalkozott volna. Kutatásainak fő területét Mátyás- és a Jagellók-kora, a város- és a gazdaságtörténet jelentette, előszeretettel vizsgálta a középkori kormányzati és igazgatási rendszert, a társadalmi kérdéseket, az egyházi intézményeket, és a késő középkori demográfiát.

Kedvelte a látszólag "könnyedebb" témákat, például a kocsomtatót és a becsületsértést; beazonosított [a magyar történelem egyik sorsformáló fegyverét, a bicellust](#). Munkáit a források maradéktalan tisztelete, a páratlan mennyiségű szakirodalom felhasználása jellemzi. Kubinyi András tanulmányainak fontos ismérve, hogy a fő szövegen kívül a lábjegyzeteket is feltétlenül érdemes elolvasni, mert a lényeges megállapításait gyakran ott helyezte el. Mivel számos munkája idegen nyelven, külföldön jelent meg, eredményeit a nemzetközi kutatás is átvette.

Kubinyi András azon kutatók közé tartozott, akik képesek voltak az évtizedek során felhalmozott tudást a fiatalabb nemzedékek számára átadni. Ennek jegyében készült az egyetemi oktatásban alapkövetelménynek

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél

2007. november

számító és kézikönyvként jegyzett, Magyarország története 1301-1526 című kötet, amelyet Kristó Gyulával és Engel Pállal együtt írt. (Kubinyi András halálával a szerzőhármas utolsó tagja is távozott.) Egyetemi előadásain gyakran a legújabb, olykor még nyomtatásban meg sem jelent kutatási eredményeket ismertette, és ha szükségesnek érezte, kritikával illette.

A középkori régészeti előadásain többek között részletesen taglalta a városokat, a várakat, a kézművességet, az anyagi kultúrát és a török hódoltság korát. A szemináriumokon a pénztörténet, a felirattan, a heraldika és genealógia, az írott források sokrétűségébe, a végrendeletek forrásértékébe vezette be a hallgatókat. Az stúdiumok során minden módszertani problémára rávilágított. A diákok sohasem bánták, ha időnként "elkalandozott", ilyenkor ugyanis regény-szerűen mesélt a középkori eseményekről, amelyeknek minden adatát az oklevelekből szedte össze.

Kubinyi tanár úr iskolát teremtett. Sokat követelt, de tanítványai sorsát, pályafutásuk alakulását mindennél fontosabbnak tartotta. Nehéz lenne felsorolni, hány szakdolgozat, doktori értekezés készült irányításával. A baráti hangulatú szakmai beszélgetések elengedhetetlen kelléke volt a cigaretta. (Most már örökké rejtély marad, hogyan tudta a szálát a vastag hamu leesése nélkül olyan sokáig tartani.)

Az iránta érzett tiszteletet, megbecsülést és szeretetet jól mutatja, hogy pályatársai és tanítványai kétszer is tanulmánykötettel köszöntötték. A "Quasi liber et pictura" című (szerk.: Kovács Gyöngyi) a 70., az "Es tu scholaris" című (szerk.: F. Romhányi Beatrix et al.) a 75. születésnapjára jelent meg. Kubinyi András halálával fájdalmas úr keletkezett, amelyet sohasem lehet pótolni.

Főbb művei:

- Az 1505. évi rákosi országgyűlés és a szittya ideológia. Századok, 140. (2006) 361-374.
- A királyi udvar a késő középkori Magyarországon. In: Idővel paloták: Magyar udvari kultúra a 16-17. században. Szerk.: G. Etényi Nóra - Horn Ildikó. Budapest, 2005. 13-32.
- Mátyás király, Budapest, 2001.
- Városfejlődés és vásárhálózat a középkori Alföldön és az Alföld szélén. Szeged 2000.
- Matthias Corvinus. Die Regierung eines Königs in Ostmitteleuropa 1459-1490. Herne, 1999.
- König und Volk im spätmittelalterlichen Ungarn. Stättenentwicklung, Alltagsleben und Regierung im mittelalterlichen Ungarn. Herne, 1998.
- Főpapok, egyházi intézmények és vallásosság a középkori Magyarországon. Budapest, 1999.
- Engel Pál - Kristó Gyula - Kubinyi András, Magyarország története 1301-1526. Budapest, 1998.
- Egy késő-középkori főrangú hölgy végrendekezésének tanulságai. Történelmi Szemle, 39. (1997) 401-410.
- Ernuszt Zsigmond püspök rejtélyes halála és hagyatékának sorsa. (A magyar igazságszolgáltatás nehézségei a középkor végén). Századok, 135. (2001) 301-361.
- Budapest története a későbbi középkorban Buda elestéig (1541-ig). In: Budapest története II. Budapest története a későbbi középkorban és a török hódoltság idején. Szerk.: Gerevich László - Kosáry Domokos. Budapest, 1973. 7-240.
- Budafelhévíz topográfiája és gazdasági fejlődése. Tanulmányok Budapest Múltjából, 16. (1964) 85-180.

(Forrás: mult-kor.hu)

A HÓNAP MŰEMLÉKE

HEJCE

RÓMAI KATOLIKUS ERŐDÍTETT TEMPLOM

A Borsó- és Gergely-hegyek lábánál megbújó kis falu írásos adatok szerint már Szent István uralkodása óta létezik. Az egri érsekség megalakulásakor (1009-ben) említik, mint az érsekség birtokát. Ezt az adományt erősíti meg IV. Béla 1261-ben. A középkor további szakaszaiból igen kevés forrás maradt fenn a településről, pontos birtoklástörténetét eddig még nem sikerült rekonstruálni. A huszita mozgalom idején (a 15. század közepén) a falu keleti szélén csehek telepednek le, melynek nyomai megtalálhatók a ma is gyakran előforduló Cseh vagy Vencel vezetékek formájában.

A település temploma a 15. században épülhetett. A 25 m hosszú és mintegy 10 m széles csarnoktemplom szentélye a nyolcszög 3 oldalával záródik. Mind a hajó, mind a szentély falait keskeny támpillérek támasztják meg. A falu közepén egy domb szélén elhelyezkedő épület jellegzetessége a még ma is teljes hosszában álló erődített kerítőfala. Ennek első említése 1599-ből származik. Ekkor egy magas palánkfalal veszik körül a templomot, valószínűleg a török veszély fokozódása miatt. Ennek a palánknak egy emelőszerkezetes kapuja és 4 vagy 5 bástyája is volt. Arról információnk nincs, hogy ezt a korai palánkot mikor építik át kőbe, de több változtatás is történt az átépítés során. Eltűnt az emelőszerkezetes kapu, helyét egy kisebb, de jobban védhető, lőrészekkel fedezett kapu vette át. Ez ma elfalazott állapotában is jól azonosítható. A kőfal négy kerek bástyájából jelenleg kettő áll, egy harmadik nyomai pedig még észlelhetőek a terepen. Utóbbi belső nyílását elfalazták. A kerítőfal nagy részén megmaradtak a fal felső részébe vágott négyzet alakú, kifelé szűkülő lőrészek, melyhez valószínűleg egykor gyilokjáró is kapcsolódott.

A képek forrása: www.civertan.hu

(Gál-Mlakár Viktor)

HÍREK

MŰEMLEKI BESZÉLGETÉSEK

Makoldi Miklós

(A Herman Ottó Múzeum régésze)

**A tokaji vár alaprajz hitelesítő ásatása
2007.**

**2007. december 12.
Szerda 16.00 óra**

Helyszín:

**Herman Ottó Múzeum központi épülete
Múzeumi Kávézó
Miskolc, Görgey A. utca 28.**

JAVASLATTÉTELI FELHÍVÁS KOTSIS IVÁN ÉREM ELNYERÉSÉRE

Kotsis Iván professzor úr tiszteletére és emlékezetére a MÉSZ által alapított Kotsis Iván érem átadására idén is sor kerül a professzor úr december 15-ei születésnapja alkalmából. A kitüntetés jelképezni kívánja az érem névadójának - életművével is hitelesített - felfogását az etikai alapon álló, építészeti alázattal folytatott szakmagyakorlásról, valamint a magas színvonalú oktatás elismeréséről.

A kitüntetésre bárki (jogi vagy természetes személy), így valamennyi szövetségi tag javaslatot tehet.

Kérjük tisztelt tagjainkat, hogy javaslattételeiket megfelelő indokolással 2007. december 3-ig, juttassák el a MÉSZ Titkárságára. (1088 Budapest, Ötpacsirta u. 2., e-mail: meszorg@t-online.hu)

Magyar Építőművészek Szövetsége

AJÁNLJUK FIGYELMÉBE...

**ŐSEMBER A BÜKKBEN: SZÁZTIZENHAT ÉVE KEZDŐDÖTT A SZÁZÉVES
TÖRTÉNET**

Évfordulót ünnepel a magyar ősrégészet: éppen száz esztendeje, 1907-ben találta meg az első olyan leleteket Kadič Ottokár a Lillafüredhez közeli Szeleta-barlangban, amelyek arról tanúskodtak, hogy ősember használta a barlangot. Ám a sikeres megtalálás története tizenhat évvel korábban kezdődött.

<http://www.geographic.hu/index.php?act=napi&rov=3&id=10543>

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél

2007. november

ÚJRA LÁTOGATHATÓ LESZ A KASSAI RÁKÓCZI-SÍREMLÉK

Rövidesen befejeződik a kassai Szent Erzsébet Székesegyház alatti Rákóczi-sírkamra felújítása, így a Nagyságos Fejedelem és bujdosó társainak emlékhelye még idén újra látogatható lesz.

1906 októberében a bujdosók hamvait szállító különvonat legelőször Budapestre érkezett, és a Keleti pályaudvaron nemzeti pompával fogadták a „hazatérőket”.

Ezt követően II. Rákóczi Ferenc, édesanyja, Zrínyi Ilona, a fejedelem fia, Rákóczi József, továbbá Bercsényi Miklós, Esterházy Antal és Sibrik Miklós koporsóját az országból összesereglett sok tízezres tömeg, a kormány, a főrendek és az egyházi főméltóságok kíséretében a Bazilikába, Thököly Imrét pedig a Deák-téri evangélikus templomba vitték, ahol gyászmisén búcsúztak el tőlük. Este már Kassára, illetve Thökölyvel Késmárkra indult tovább a vonat.

Kassán, a kuruc városban hasonló gyászpompával fogadták a bujdosókat, akiknek hamvait a budapestinél is nagyom pompával a dóm altemplomában helyezték végső nyugalomra, Thököly koporsóját pedig Késmárkra vitték, ahol a síremléke ma is látogatható.

Később voltak idők, amikor székesegyházban, ahol a fejedelem oly sokat imádkozott, nem engedték a kőkoporsókhoz a zárandokokot, de a rövidesen újra megnyíló sírkamra a jövőben már látogatható lesz. A felújítás után már nem a 19. század végi ízlésnek megfelelően átalakított sírkamra, hanem annak korábbi, középkori hangulatot árasztó falai fogadják a látogatót.

Forrás: [NG Online](#), [MTI](#)

AKTUÁLIS RENDEZVÉNYEK, KONFERENCIÁK

„MAGYAR ÉPÍTÉSZET, MAGYAR ÉPÍTÉSZEK”

MEGHÍVÓ

Szeretettel meghívjuk a „Magyar Építészet, magyar építészek” című konferenciára, melyet 2007. december 7-én (pénteken) 10 órai kezdettel tartunk a Hadtörténeti Intézet és Múzeum dísztermében (Cím: Budapest, I. ker. Kapisztrán tér 1.)

Program

- Magyar Fiatalokért Díj ünnepélyes átadása – a határon túli magyarság ügyében végzett áldozatos munka elismeréséért járó díjakat Csoóri Sándor író adja át
- Köszöntés, „Épített örökségünk” – Megyesi Csilla építőmérnök- tanár, MFHNA kurátor
- „Kárpát Haza építésze” „A vízszintes felhőkarcoló” – Prof. Dr. Callmeyer Ferenc (Bp.) egyetemi tanár
- A DUNA Tv autonómia csatornája a magyar nemzetért – Balogh Júlia a Duna tv autonómia csatorna igazgatója
- „Kévés Házak” – Kévés György Kossuth- és Ybl-díjas építész
- „Felvidék építésze” – Pásztor Péter építész. (Kassa) SZ.É. Kamara elnöke
- Köszönő szavak – Mák Zoltán építész, MFHNA elnöke

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél

2007. november

COMPUTER APPLICATIONS AND QUANTITATIVE METHODS IN ARCHAEOLOGY

2008 áprilisában Budapesten kerül megrendezésre a **Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology** éves nemzetközi konferencia az MTA Régészeti Intézete, az ELTE Régészettudományi Intézete, és több más intézmény szervezésében. A konferencia fő témájának – alkalmazkodva a hazai régészet jelenlegi helyzetéhez – a nagyfelületű régészeti feltárások során alkalmazható új technológiákat jelöltük meg a prospekciótól a dokumentáción keresztül a bemutatás több dimenziós lehetőségeiig.

Kérünk mindenkit, akinek tapasztalatai, fejlesztései, egyéb eredményei vannak e területen, hogy poszterrel, előadás tartásával vagy műhelybeszélgetés, kerekasztal, sőt szekció szervezésével járuljon hozzá a konferencia sikeréhez és a magyarországi eredmények nemzetközi fórumon történő ismertetéséhez. Bár a hivatalos jelentkezési határidő a szekciótervek leadására már lejárt, ennek ellenére még szívesen várunk minden jelentkezőt és a szekcióterveket továbbra is befogadjuk. A konferencia honlapja megtekinthető a <http://www.caa2008.org/> címen. Amennyiben valaki szekciót szeretne szervezni, annak tervét a http://www.caa2008.org/topi_prop.php weblapon lehet leadni. A tervezett előadások absztraktjait a <http://www.caa2008.org/registration.php> weboldalon lehet feltölteni, itt lehet regisztrálni is.

A konferencia szponzorainak jóvoltából a magyar résztvevők (előadók vagy posztert készítők) részvételi díja csökkentett (vagy - a jelentkezők számától függően - teljesen támogatott) lesz, és valószínűleg a nem előadó résztvevőknek is tudunk kedvezményes napi díjat biztosítani.

Kérünk mindenkit, hogy lehetőségei szerint továbbítsa a hírt a konferenciáról azoknak, akiket érdekelhet.

Köszönettel, A Szervezőbizottság

GÓTIKUS ÚT MAGYARORSZÁGON III.

RUDABÁNYA

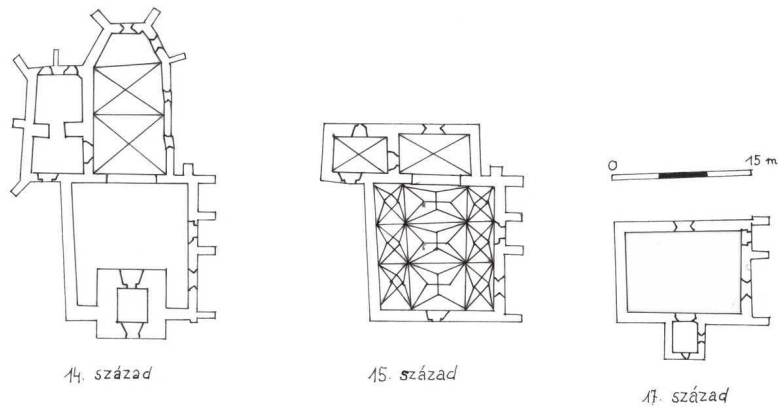

Szalonnától körülbelül 15 km-re, Dél-nyugatra található Rudabánya hajdani gazdag bányavárosa, amely 1450-ig királyi város címet is viselt. Számos felvidéki településhez hasonlóan a 14. század második fele és a 15. század folyamán nőtte ki magát jelentős ipari központtá, bányavárossá.

A réz- és nemesfény-bányászatból, valamint szabad királyi városi státuszából eredő előnyöknek köszönhetően monumentális gótikus templom épült Rudabányán, amely nemcsak a település, de lakóinak gazdaságát is tükrözte. Bár jómódú közösség építette a templomot, pontos adatok mégsem maradtak fenn sem a templom építési, sem annak freskókkal való díszítésének idejéről. A régészeti feltárásokból három építési periódus rekonstruálható, ahogy az alaprajzon is látható.

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél

2007. november

Már első a gótika idején épült temploma hirdette a település gazdasági erejét és lendületét. A méreteiben is impozáns templomot a nyolcszög három oldalával záródó szentély ékesítette, a nyugati homlokzaton pedig vaskos torony állt. Alaprajza a szerzetesi rendi templomokéra emlékeztet. Alapításához hasonlóan első átépítési ideje sem ismert, amelyre valószínűleg egy hirtelen bekövetkezett katasztrófa miatt került sor. Az újjáépítés során elbontották a szentély egy részét és egyenes fallal zárták le. A két pillérpárral háromhajóssá bővített templomteret ugyanakkor kőbordás hálóboltozattal fedték le.

Valószínűleg ezt követően került sor freskókkal való díszítésére az 1420-as évek folyamán, közel egy időben a szentsimoni és szalonnai templomok második kifestési periódusával. Bár valószínűleg az egész templombelső falképek díszíthették, freskói sajnos nagyrészt elpusztultak a későbbi évszázadok megpróbáltatásai során. Mindössze két töredék került elő 1928-ban, a szentély déli falán, amelyeket 20 évvel később restauráltak.

A bal oldali Szent Zsófiát, az isteni bölcsességet, három lánya, Fides (hit), Spes (remény) és Caritas (szeretet) karéjában ábrázolja. Legendája szerint egy keresztény özvegy volt Rómában, aki lányaival együtt Hadrianus uralkodása alatt hite miatt mártíromságot szenvedett és kivégezték őket.

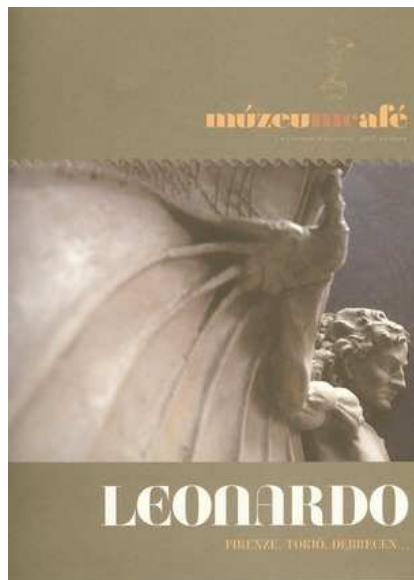
A jobb oldali képen a bányászok és aranyásók védőszentje, Szent Ilona látható a kereszttel. A Szent Kereszt megtalálása jelenet, vagy annak egy részletének megfestése kedvelt témája volt a középkori művészetnek, a gömöri bányászattól élő települések lakóinak életében pedig a régió egyik fontos attribútumának megtestesítője volt. Megjelenik a tornaszentandrásai, az 1460-as évekből származó csetneki és vizsolyi templomok freskóin is. Jelenleg a régióban ismert legkorábbi gótikus ábrázolásának példája az 1390-es években megfestett rákosi freskó.

A templomok kifestését mindig egy-egy festőműhely vállalta el, amelyben – bár pontos létszámukat nem ismerjük – több mester és tanítvány is dolgozott. Jól lehet ezt látni a két kép megfestésében itt is. A freskók mind a használt színek, mind a téma megfogalmazásában vagy annak kidolgozásában egymástól különböző stílusban készültek, két mesterre utalva. Feltételezhető ugyanakkor az is, hogy nem egy időben dolgoztak a templomban, hanem időben egymást követték a templom díszítése során.

(Hajdú Ildikó)

FOLYÓIRAT- ÉS KÖNYVAJÁNLÓ

MÚZEUMCAFÉ. A MÚZEUMOK MAGAZINJA

„A magyar múzeumügyet kezdeteitől fogva áthatja ez a cél: azért gyűjtjük, őrizzük és rendszerezzük kincseinket, hogy az általuk közvetített élmény és tudás újra és újra az egymást követő generációk sajátja lehessen.

E dolgunkat csak akkor végezhetjük eredménnyel, ha hajlandók és képesek vagyunk a megújulásra, ha folyamatosan újratanuljuk azt a nyelvet, amit itt és ma beszél a közösség, akit szolgálunk.”

Ezzel a gondolattal indították útjára 2007 novemberében a kéthavonta megjelenő, hatvanoldalas magazint, amely a múzeumok szereplői között kíván új kommunikációs csatornaként szolgálni.

A Szépművészeti Múzeum új folyóiratának szerkesztője F. Tóth Benedek és a szerkesztőbizottság célja szerint a múzeumi élet meghatározó személyiségeinek és múzeumi módszerek bemutatására fog törekedni. Az első szám a

magyarországi múzeumok és kiállítások ismertetésére törekedett, valamint – új színfoltként a hazai múzeumi életben – az európai és világtrendek rövid szemléje is olvasható, egy külföldi múzeum alaposabb bemutatása mellett.

Hosszabb-rövidebb ismertetőkben, a folyóiratban megszólal legtöbb múzeumunk sokak által már hallott kiállítása, avagy olyan intézmények munkatársai, akik kulturális és szellemi értékeink megóvására törekednek, mint például a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal, vagy egyházaink tagjai. Szintén érdekes rovattá válhatna – ha van ilyen törekvése a szerkesztőknek az MKB Bank Képzőművészeti Gyűjteményének kurátorával készített interjút „folytatva” – a Bankok kurátoraival készített/készítendő interjúk sorozata, amelyek olyan területre kalauzolják el az érdeklődőket, amely eddig zárt világgént jelent meg a szélesebb közönség előtt. A fiatal muzeológusokat, avagy a múzeumok „rejtett oszlopait” – a múzeumokat nem muzeológusként éltető és mozgó munkatársait – bemutató interjúk szintén olyan egységként jelennek meg az olvasó előtt, amelyek a hazai folyóiratoktól eltérő, kreatív szemléletet tükröző új irányok kijelölésére törekednek a múzeumok platformján.

Kíváncsian várjuk a további számok tematikai tagolását és kitűzött céljaik, jelen, induló számban kijelölt irányaik további folytatását, és reméljük, hogy az egyelőre csak a Szépművészeti Múzeumban megvásárolható folyóirat hamarosan az értékesítés útjainak megtalálásával könnyebben elérhetővé és ismertté válik vidéki érdeklődő olvasói előtt is.

(Hajdú Ildikó)

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél

2007. november

CZETZ BALÁZS- KUNT GERGELY (SZERK.):

A JELENKORTÖRTÉNET ÚTJAI 2. POLITIKA ÉS MINDENNAPOK

Miskolc, 2007.

A Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi karán alakult Jelenkortörténeti Műhely sorozatának második kötete jelenik meg a napokban. Az előző tanulmánykötethez hasonlóan most is egykori egyetemi hallgatók kutatásainak eredményei kerülnek itt publikálásra. Az idei könyvükben négy írás kapott helyett, amelyek közül három a szocialista korszak mindennapjainak érdekes és eddig ismeretlen részleteit tárja az olvasó elé.

Czetz Balázs az 1950-es években hatalmasra létező ipari központok közül, egy kevésbé ismert bánya, Balinka mindennapjait igyekszik bemutatni. A Fejér megyei település mellett megálmodott és megalkotott ipari központ történetén túl, az itt letelepült bányászok életkörülményeivel is foglalkozott a szerző.

Ferenci Dóra, az utóbbi évtizedek történet- és társadalomtudományi kutatásainak egyik legújabb és legsikeresebb módszerét, az oral historyt használva gyűjtött össze élettörténeteket a Kádár-korszakból. Az 1949-ben és 1951-ben érettségizett egykori miskolci diákok visszaemlékezéseiből állt össze az a szöveg, amelyet a szerző elemzett.

Kunt Gergely írásában, az iskolában tartott nemzeti ünnepeket és a privát szféra örömnappjait vizsgálta elsősorban a Kádár-korszakban, abból a szempontból, hogy a korszak politikai hatalma hogyan próbálta azokat saját igényeinek megfelelően felhasználni.

Szűts István Gergely munkája jelenti a kivételt, hiszen az előzőekkel szemben nem a szocialista korszak, hanem a trianoni döntés társadalmi krízisének egyik szeletét vette górcső alá. A kutatás forrásaként egy olyan jegyzőkönyvet használt, amelynek kvantitatív alapú vizsgálatával az 1921-ben és 1922-ben Miskolcra érkezett és itt optálni kívánt menekültek társadalmi jellegzetességeinek alapmotívumait ismerheti meg az olvasó.

A Műhely továbbra is szeretne rendszeres publikálási lehetőséget biztosítani azoknak az egyetemistáknak és fiatal kutatóknak, akik a huszadik század Magyarországnak társadalmi jellegzetességeit igyekeznek megismerni és megismertetni.

Bővebb információ: szutsig@mailbox.hu

(Szűts Gergely)

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél

2007. november

AKTUÁLIS PÁLYÁZATOK

NKA-PÁLYÁZAT: MŰEMLEKI ÉS RÉGÉSZETI FOLYÓIRATOK

Műemléki és régészeti folyóiratok megjelentetésére hirdet pályázatot az NKA Műemléki és Régészeti Kollégiuma. (KulturPont)

A Nemzeti Kulturális Alap Műemléki és Régészeti Kollégiuma pályázatot írt ki 2008. január 1. és 2008. december 31. között megjelenő hagyományos és internetes műemléki és régészeti folyóiratok megjelentetésének támogatására.

A pályázatra Magyarországon bejegyzett, valamint határon túli, magyar nyelvű műemléki és régészeti folyóirat tulajdonosa vagy kiadója jelentkezhet, a főszerkesztő vagy felelős szerkesztő ellenjegyzésével. A támogatást csak olyan folyóirat kiadására lehet igényelni, melynek évente legalább négy száma megjelenik. A vissza nem térítendő támogatás összege pályázatonként a folyóirat előállítás költségeinek legfeljebb nyolcvan százaléka lehet. A kiíró kiemelten támogatja a hagyományos folyóiratok áttérését az internetes megjelentetésére.

Beadási határidő: 2007. december 4.

Bővebb információ:

Nemzeti Kulturális Alap Műemléki és Régészeti Kollégium; 1388 Budapest, Pf. 82.

I: www2.nka.hu/pages/palyaztat/aktualis_palyazati_felhivasok/muemleki_f071204.html

(Forrás: KulturPont)

PÁLYÁZAT TÉRBÚTOR-EGYÜTTES MEGALKOTÁSÁRA

Térbútor-együttes vagy egyéb térképző elem megalkotására hirdetett pályázatot a Kortárs Művészeti Zsűri. (Pályázatfigyelő)

A Dunaújvárosi Főiskola kollégiumi beruházásához kapcsolódóan hirdette meg KKIP-0024/2007 kódszámú pályázatát a Kortárs Művészeti Zsűri. A nyertes pályázó feladata egy térbútor-együttes, illetve egyéb térképző elem megalkotása Dunaújvárosban, a Dózsa György út 35. alatti kollégiumépület melletti területen. A pályázat nyilvános, egyfordulós és névalírással. A műalkotás létrehozására és elhelyezésére rendelkezésre álló összeg legfeljebb nettó 9,4 millió forint lehet. A pályázaton való részvétel regisztrációs díjhoz kötött.

Beküldési határidő: 2007. december 6. délután 4 óra

Bővebb információ: www.art-universitas.hu/palyazatok.php

(Forrás: KulturPont)

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél

2007. november

UNESCO-EMBLÉMAPÁLYÁZAT SZELLEMI ÖRÖKSÉG TÉMAKÖRBEN

Grafikus embléma készítésére hirdetett nyílt pályázatot az UNESCO; az alkotásoknak a Szellemi kulturális örökség védelméről szóló Egyezményt kell szimbolizálniuk. (KulturPont)

Nemzetközi pályázatot írt ki az UNESCO a Szellemi kulturális örökség védelméről szóló Egyezményt megjelenítő grafikus embléma készítésére. A verseny mindenki számára nyitott. A szervezők olyan embléma-terveket várnak professzionális és amatőr grafikusoktól, művészekről és a szellemi kulturális örökség területén dolgozóktól a világ minden részéről, amely hűen tükrözi az Egyezmény célját és szellemiségét.

A felhívás szellemében a szellemi kulturális örökség - vagy élő örökség - kulturális örökségünk egyik fő hordozója, megőrzése garancia a kreativitás folytatására. Ezen örökség védelmére született Egyezmény - amelynek Magyarország is részes állama - olyan élő kifejezésekre összpontosít, melyek fontosak a közösségek identitása és fennmaradása szempontjából. A szellemi kulturális örökség a színhagyományokban, a tradicionális táncokban, zenében, színjátszásban ölt testet, a hagyományos természetismeretektől, a hagyományos fesztiváleményeken, társadalmi tradíciókon át egészen akár az iparművészeti ismeretekig.

Az UNESCO Egyezmény biztosítja a szellemi kulturális örökség tiszteletben tartását, növeli elismertségét és megbecsülését a köztudatban, jelentőségét hangsúlyozza. Támogatja az élő örökség kifejezéseinek újrafelfedezését, valamint szerepének növelését azon közösségek és csoportok körében, melyeket érint.

A jelentkezéseket elsősorban e-mailen, angol és/vagy francia nyelven legkésőbb 2008. február 15-én 17 óráig várják.

Bővebb információ:

UNESCO;

E: ICH-emblem@unesco.org

I: www.unesco.org/culture/ich/en/emblem

(Forrás: KulturPont)

„AZ ÉV MÚZEUMA” PÁLYÁZAT

A Pulszky Társaság – Magyar Múzeumi Egyesület, az ICOM Magyar Nemzeti Bizottsága, az OKM Múzeumi Osztálya és a Magyar Nemzeti Múzeum az NKA múzeumi szakmai kollégiumának támogatásával a 2007. évre meghirdeti „Az év múzeuma” pályázatot.

A díj célja:

„Az év múzeuma” díjat és kitüntető címet elnyert intézménynek szakmai rangot adni munkájához, elismerve annak minőségét, és országos nyilvánosságot biztosítani számára. A kiírók olyan intézményeket kívánnak elismerésben részesíteni, melyek kitűnnek a kiállítások témaválasztásának újszerűségével, az eredeti megoldások alkalmazásával és megfelelnek a kulturális javak minél szélesebb körű hozzáférhetősége elvének és a látogatóbarát szemléletnek.

„Az év múzeuma” címre pályázhat minden működési engedéllyel rendelkező múzeum, muzeális intézmény. A cím és a vele járó díj két kategóriában adható:

országos múzeumok és megyei múzeumi szervezetek,

megyei múzeumi szervezetek tagmúzeumai, települési önkormányzati és egyéb fenntartású (egyházi, alapítványi, üzemi stb.) múzeumok, muzeális intézmények.

Nem pályázhatnak az utóbbi három évben (2005-2007) fődíjat nyert intézmények.

Az elbírálás alapja a múzeum, muzeális intézmény valamely területen való kiemelkedő teljesítménye az előző évi munkájának komplex megítélése mellett, valamint kitekintéssel a korábbi évek (maximum öt év)

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél

2007. november

eredményeire, szakmai koncepciók (átfogó múzeumi stratégia, szerzeményezési, állományvédelmi, kiállítási, múzeumpedagógiai és PR-tervek) minőségére, megvalósulására.

Fontos elbírálási szempont a költséghatékonyság, az adottságok, lehetőségek legjobb felhasználása, a múzeum, muzeális intézmény profiljából adódó kutatómunka társadalmi hasznosulása.

A pályázat megítéléséhez szükségesek a költségvetés legfontosabb adatai: éves költségvetés személyi, dologi bontásban, átvett pénzek, szakmai keret, saját bevétel szakmai tevékenységből (belépőjegy, szakmai rendezvények, kiadványok bevétele) illetve termék bérbeadásából származó bevétel. A kiadási oldalból fontos adatok: marketing kiadások, turistabarát szolgáltatások, beruházások, látogatóbarát fejlesztések, PR munka ráfordításai. A megítélésnél nem ezen összegek nagysága, hanem egymáshoz viszonyított arányuk a döntő!

A pályázat beadása:

A pályázati kiírás és adatlap letölthető a Pulszky Társaság – Magyar Múzeumi Egyesület honlapjáról (www.pulszky.hu), kivételes esetben telefonon vagy postán kérhető a PT-MME titkárságától (06-1-473-2423).

A pályázónak a fentiek alapján össze kell foglalnia az intézmény tevékenységét nyomtatott és elektronikus formában, minimum 6, maximum 12 oldal terjedelemben (12-es betűméret, 1,5 sortáv mellékletek nélkül; mellékletekkel együtt maximum 20 oldal), amit a kitöltött adatlappal együtt küld be az alábbi címre: Dr. Deme Péter, Kulturális Örökségvédelmi Hivatal, 1535 Budapest, Pf. 721., vagy munkanapokon 9 és 16 óra között személyesen beadja a KÖH Budapest I. Szentháromság tér 6., magasszint 41. sz. irodában.

Figyelem! Amennyiben lehetséges, a pályázatokat és az adatlapot Word dokumentumként csatolva e-mail útján is kérjük benyújtani a következő E-mail címre: info@pulszky.hu

Beadási határidő: 2008. január 31.

Az eredményhirdetésre a 2008. évi Múzeumi Majális megnyitóján kerül sor.

AZ ASZTALI KULTÚRA NAPJA 2007 - ALKOTÁSPÁLYÁZAT

Nyílt fotó, rajz- és novellapályázatot hirdet Az asztali kultúra napja 2007 címmel a Zsolnay Porcelánmanufaktúra Zrt. (KulturPont)

A Zsolnay Porcelánmanufaktúra Zrt. pályázatot írt ki, melynek célja felhívni a figyelmet az étkezések kulturáltságára, valamint az asztali kultúrához tartozó ismeretek elmélyítésére. Az asztali kultúra napja 2007 című nyílt fotó, rajz- és novellapályázatra Iskolai, Otthon és Fotó kategóriákban lehet jelentkezni.

Az Iskolai kategóriában általános iskolásoktól és középiskolásoktól várnak olyan rajzokat, fotókat, fogalmazásokat és novellákat, melyek a terített asztalhoz és az otthoni asztal terítéséhez kapcsolódnak. Az Otthon kategóriában elsősorban háziasszonyok jelentkezését várják, akik a karácsonyi ünnepi asztalról vagy egy csendes estére készített terítésről küldhetnek be fényképet. A Fotó kategóriában olyan képeket várnak, melyek a terített asztal hangulatát és harmóniáját művészileg jelenítik meg. Egy jelentkező több alkotással is pályázhat.

Pályázati határidő: 2007. december 31.

Bővebb információ:

Zsolnay Porcelánmanufaktúra Zrt.; 7630 Pécs, Zsolnay Vilmos út 37. - Bencsik Kata

E: palyazat@asztalikultura.hu

I: www.asztalikultura.hu

T: (06 72) 507-658

(Forrás: KulturPont)

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél

2007. november

Pályázati Felhívás

az Irodalmi Rádió 2007. évi hangzó és nyomtatott kiadványsorozataiban,
rádióműsoraiban, felolvasóestjeiben, netköteteiben való megjelenésre

A pályázatok címe, témája, beérkezési határideje:

Cím	Téma	Forma	Beérkezési határidő
<i>Álom és valóság</i>	az álomról, álmodásról, éjszakáról, ébredésről, vágyakról és valóságról szóló versek	vers	2007. december 30.

A pályázatok célja: Kortárs amatőr és hivatásos költők részére publikálási, bemutatkozási lehetőség, műveik hangzó anyaggá való feldolgozása, audio CD és nyomtatott formátumú kiadása, a hazai irodalom színesítése, gazdagítása, az irodalmi élet megmozgatása.

A pályázat teljes anyaga megtalálható, valamint információ kérhető:

20/544-0372

irodalmiradio@caracom.hu

www.irodalmiradio.hu

IMPRESSZUM

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél. A Herman Ottó Tudományos Egyesület és a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Miskolci Irodájának értesítője. Megjelenik havonta, csak digitális formában. Szerkesztők: Hajdú Ildikó (hil.di@freemail.hu) és Paszternák István (istvan.paszternak@koh.hu) Postacímünk 3530 Miskolc, Rákóczi utca 11. Tel./fax: +36 46 508-927 (KÖH). A szerkesztőség nem feltétlenül ért egyet a Hírlevélben megjelenített valamennyi véleménnyel, nézettel. A Hírlevél változatlan formában szabadon sokszorosítható, továbbküldhető. Képeink, szövegeink felhasználása a forrás megjelölésével lehetséges. (Forrás nélkül megjelent képeink az Internetről származnak.) Hírlevelünk korábbi számai letölthetőek a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal honlapjáról a http://www.koh.hu/index.php?mp=nyitolap&_amp=MSKHIRL címen. A Hírlevél ingyenes, megrendelni, vagy a megrendelést lemondani egy, a szerkesztőknek küldött e-maillal lehet. A megrendelők e-mail címeket a Szerkesztőség semmilyen formában nem használja fel és nem adja tovább. Híreink részben a Kultur Pont aktuális hírleveléből származnak. Látogassa meg partnerünk honlapját a www.kulturpont.hu címen!